

İSVEÇ'TE GEZİP TOZMA HAKKI

Arazinin sahibi olmasa bile, İsveç'te herkes doğaya çıkıp dolaşma hakkına sahiptir. Biz buna "gezip tozma hakkı - allemansrätten" diyoruz. Ancak bu hak şüphesiz beraberinde bir takım yükümlülükler de getirmektedir. Bunlar kısaca Rahatsız etme – zarar verme sözcükleriyle anlatılabilir. Biz burada gezip tozma hakkına kısaca değinmekteyiz. İsveç'teki gezip tozma hakkına ilişkin, İsveççe, İngilizce, ve Almanca dillerinde daha ayrıntılı bilgiyi Doğayı Koruma Dairesi'nin "Naturvårdsverket" www.naturvardsverket.se Internet adresinde bulabilirsiniz. Aynı sitede gezip tozma hakkının daha kolay bir İsveççe ile yazılmış kısa bir metnini de bulacaksınız. Ayrıca gezip tozma hakkına ilişkin, İsveççe, İngilizce ve Almanca olarak hazırlanmış ve içeriği kısa ve öz tutulmuş broşürler de bulunmaktadır.

Yürüyüş yapmak, bisiklete ve ata binmek

Doğada dolaşabilir, bisiklete veya ata binebilirsiniz. Ancak özel bir arsa, fidanlık ve ekili araziler girilmesi yasak olan bölgelerdir. Özel arsa, en yakınındaki evin sahibinin ya da oradan yararlanan kimsenin, her zaman serbestçe kendi başına olabileceği bir toprak parçasıdır. Örneğin; çevresi çitle çevrili otlak bir araziden geçerken açtığınız kapıları iyice kapatmalısınız. Toprak zemini yumuşak olan patikalar ve benzeri arazilerde bisiklete veya ata binmekten kaçınınız. Koşu ve yürüyüş için olan patikalarla kayak yapılan patikalarda ata binmeyiniz.

Motorlu taşıtlar ve özel yollar

Ormansız arazilerde otomobil, motorsiklet, motorlu bisiklet ve diğer motorlu taşıtları sürmek yasaktır. Buradaki arazi tanımı ile patikalar, koşu ve yürüyüş patikaları ile yaya gezme yollarını kapsayan tüm doğa arazisi amaçlanmaktadır. (Yalnızca kar altındaki arazide ancak ormana zarar verme tehlikesi yoksa küçük kar motosikletini sürmek yasak değildir. Bazı bölgelerde ise küçük kar motosikletini sürebilmek ya kesinlikle yasaktır yada yalnızca bu araçlar için yapılmış yollarda sürülmesine izin verilir.) Özel yollarda motorlu taşıt sürmek yasak olabilir. Böyle yollarda, "motorlu taşıtların girmesi yasaktır" levhası bulunur. Bu tür yollarda yaya yürünebildiği gibi bisiklete de binilebilir.

Çadır ve karavan

Doğada bir kaç geceliğine çadır kurulabilirsiniz. Bir kaç geceden daha uzun süre ya da bir binanın yakınına çadır kurma söz konusuysa, çadırı kurmadan önce mutlaka arazi sahibinden izin almak zorundasınız. Özel yol kenarına karavan ya da benzerini koymak için de izin almak zorundasınız. Örneğin kumsal ya da çayır gibi ormansız arazilerde karavan ya da benzerlerini sürmek yasaktır.

Suda

Konut olarak kullanılan binaya yakın olmamak şartıyla, deniz motoruyla gezebilir geçici olarak bir yere teknenizi bağlayabilir, karaya çıkabilir ve kıyıda yüzebilirsiniz. Dikkat! Resmi bir kurumun kuşları koruma ya da bölgeyi koruma amacıyla yasakladığı sularda bulunmak, buralarda karaya çıkmak yasaktır. Bu tür yasak bölgeler gerekli yasak levhalarıyla işaretlenmiştir.

Balık avcılığı

İsveç'in beş büyük gölüyle tüm ülkenin kıyılarında olta, kamışlı olta ya da benzeri el gereçleriyle serbestçe/ücretsiz olarak balık avlayabilirsiniz. Diğer sularda balık avlayabilmek için özel bir izin ya da balıkçılık kartı almış olmak şarttır. Balık ağı, kanca olta, su içinde olta sürükleyerek, suyun dibini çengel veya ağ ile tarayarak balık tutmak, serbestçe balık avlama kavramı içine girmemektedir. Norrland kıyılarında Somon balığı avlamak da yasaktır.

Köpek ve avcılık

Hayvanların yuvalarını ve yavrularını rahat bırakınız. Yaban hayvanlarını yaralamak ya da rahatsız etmek yasaktır. Diğer hayvanların yavrulaması nedeniyle 1 Mart ile 20 Ağustos tarihleri arasında, köpeklerin ormanda ve arazide başıboş koşmaları yasaktır. Ayrıca yılın öteki bölümlerinde bile köpeğinizin doğada sıkı bir gözetim altında olması gerekmektedir. Açık hava etkinliklerinin yapıldığı çoğu yerde ve takım adalarında köpeklerin tasmalı olarak bulunmaları gereklidir.

Ateş

Yaz döneminde çoğu kez ateş yakmak yasaktır. Bu; ateş yakılabilen özel yerlerde bile genel anlamda ateş yakma yasağıdır. Ancak yangın çıkma sakıncası yoksa dikkatli olmak kaydıyla ateş yakılabilir. Ateş yakılan yerden ayrılmadan önce ateşin iyice söndürülmüş olması gereklidir! Asla doğrudan kaya üzerinde ateş yakmayınız. Kayalar ateşten çatlayabilir!

Yaban yemişi, mantar ve çiçek toplamak

Yaban yemişi, mantar ve toplanması yasak olmayan çiçekleri toplayabilirsiniz. Ama izinsiz ağaç ya da çalılık kesemeyeceğiniz gibi büyüyen ağaçlar üzerinden çubuk, dal, kabuk almak veya ağaca başka bir şekilde zarar vermek yasaktır.

Geride çöp bırakmayınız!

Açık araziye çöp atmak veya çöp bırakmak yasaktır. Şişe kırıkları, teneke kutular, plastik malzeme misina ve başka çöpler doğayı çirkinleştirmekte ve doğayı yaşamayı engellemektedir. Aynı zamanda bunlar hem insanlar hem de hayvanlar için zararlı olabilir.

Yasayla korunan doğa

Milli parklar ve buna benzer yerler, yasayla korunan yerler olup buralarda gezip tozma hakkını kısıtlayan özel kurallar geçerlidir. Açık hava etkinliklerinin yapıldığı yerlerde yerel kurallar da geçerli olabilir. Burada doğanın yasayla korunduğunu gösteren işaret levhasını görüyorsunuz.

Daha fazla bilgi için

Hangi, kuralların geçerli olduğu konusunda daha fazla bilgi için kendi belediyeze başvurabilirsiniz.